

ingediend op **40-C** (2023-2024) – Nr. 2
10 april 2024 (2023-2024)

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie
uitgebracht door Thijs Verbeurgt

over het verslag

van het Rekenhof

over consultancyopdrachten
van de Vlaamse overheid

Documenten in het dossier:

40-C (2023-2024) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

Samenstelling van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie:

Voorzitter: Steven Vandeput.

Vaste leden:

Arnout Coel, Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Philippe Muyters, Steven Vandeput;
Adeline Blancquaert, Anke Van dermeersch, Wim Verheyden;
Koen Van den Heuvel, Peter Van Rompuy;
Willem-Frederik Schiltz, Maurits Vande Reyde;
Celia Groothedde, Björn Rzoska;
Ludwig Vandenhove.

Plaatsvervangers:

Veerle Geerinckx, Sarah Smeyers, Jeroen Tiebout, Wilfried Vandaele, Paul Van Miert;
Filip Brusselmans, Yves Buysse, Johan Deckmyn;
Stijn De Roo, Sofie Mertens;
Marino Keulen, Bart Somers;
Mieke Schauvliege, Jeremie Vaneekhout;
Thijs Verbeurgt.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

I.	Toelichting door het Rekenhof	5
1.	Toelichting door Lieven Tydgat, eerste-auditeur-revisor bij het Rekenhof	5
1.1.	Opzet van het onderzoek	5
1.2.	Reconciliatie van de consultancyuitgaven	6
1.3.	Uitgaven 'Big Four'-kantoren	7
2.	Toelichting door Kris Neven, eerste-auditeur-revisor bij het Rekenhof ..	8
2.1.	Gunning van de overheidsopdrachten	8
2.2.	Vaststelling verkennend onderzoek	8
2.3.	Plaatsingsprocedure – rechtmatigheid	9
2.4.	Conclusies en aanbevelingen over gunningen	9
II.	Reactie van de Vlaamse Regering	10
1.	Repliek van minister-president Jan Jambon	10
2.	Repliek van minister Matthias Diependaele	12
3.	Repliek van minister Hilde Crevits	13
III.	Bespreking	13
1.	Tussenkomsst van Philippe Muyters	13
2.	Tussenkomsst van Thijs Verbeurgt	13
3.	Tussenkomsst van Björn Rzoska	15
4.	Tussenkomsst van Peter Van Rompuy	15
5.	Repliek van Kris Neven, eerste-auditeur-revisor bij het Rekenhof.....	15
6.	Repliek van Lieven Tydgat, eerste-auditeur-revisor bij het Rekenhof ..	16
7.	Repliek van minister-president Jan Jambon	16
8.	Repliek van minister Matthias Diependaele	16
9.	Repliek van minister Hilde Crevits	17
10.	Tweede tussenkomsst van Thijs Verbeurgt	17
11.	Tussenkomsst van Willem-Frederik Schiltz.....	17
	Gebruikte afkortingen	18
	Bijlage: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be .	

Op 26 maart 2024 besprak de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie het Verslag van het Rekenhof over consultancyopdrachten van de Vlaamse overheid (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 40-C/1).

Dit rapport vloeit voort uit een motie van Philippe Muyters, Peter Van Rompuy, Willem-Frederik Schiltz, Björn Rzoska en Thijs Verbeurgt tot instelling van een onderzoek door het Rekenhof naar de uitgaven en gunning van consultancyopdrachten door de Vlaamse overheid (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1755/1). Deze motie was het gevolg van een aanslepende discussie in het Vlaams Parlement in het voorjaar van 2023 over de hoogte van de uitgaven voor consultancy door de Vlaamse Gemeenschap.

Een citaat uit de toelichting bij de motie: "De afgelopen weken schoof de Vlaamse Regering diverse cijfers naar voor met betrekking tot de totaalfactuur van consultancyopdrachten voor de Vlaamse Overheid tijdens deze legislatuur.

In de commissie Welzijn van 23 mei 2023 verklaarde viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Welzijn Hilde Crevits dat de totaalfactuur van alle consultancyopdrachten die de Vlaamse overheid deze legislatuur al uitschreef, is opgelopen tot 1,5 miljard euro.

Tijdens de plenaire vergadering van 24 mei 2023 gaf minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management Jan Jambon aan dat de totaalfactuur ongeveer 640 miljoen euro bedraagt op vier jaar en een kwart. Daarvan ging 31 miljoen euro naar de Big Four.

Tot slot gaf Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed Matthias Diependaele tijdens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie van 30 mei 2023 een technische toelichting over de boekhoudkundige behandeling van consultancyopdrachten (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr.1751/1). Daarbij gaf de minister aan dat de totale consultancyfactuur voor 2022 ongeveer 42 miljoen euro bedraagt.

Dat deze cijfers sterk van elkaar verschillen en bovendien ook afwijken van de cijfers die eerder aan het parlement werden bezorgd als antwoord op diverse schriftelijke vragen met betrekking tot de consultancyuitgaven van de Vlaamse overheid, doet vragen rijzen over de informatie die de Vlaamse Regering hierover aan het Vlaams Parlement bezorgt."

Het besluit van de motie: "Besluit om met toepassing van artikel 96 van het Reglement van het Vlaams Parlement het Rekenhof te gelasten zo snel mogelijk een onderzoek te voeren naar de uitgaven voor consultancyopdrachten sinds de start van de huidige legislatuur, in het bijzonder:

1° een reconciliatie van de bedragen die leden van de Vlaamse Regering de afgelopen weken naar voor schoven als totaalfactuur voor consultancyopdrachten voor deze legislatuur en het aandeel van de Big Four daarin;

2° een validatie van de uitfiltering van consultancygerelateerde facturen van de oude economische rekeningen 613390 (Andere dienstverlening en Onkostenvergoedingen derden) en 613360 (Dienstverlening ICT) voor de periode 2018-2021 die door minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management Jan Jambon werd aangekondigd;

– besluit daarnaast overeenkomstig artikel 96 van het Reglement van het Vlaams Parlement het Rekenhof te gelasten zo snel mogelijk een onderzoek te voeren naar de uitgaven voor consultancyopdrachten sinds de start van de huidige legislatuur, in het bijzonder de correcte naleving van de regelgeving voor overheidsopdrachten na te gaan bij de gunning van de consultancyopdrachten door de ministeries van

de Vlaamse Gemeenschap, de intern verzelfstandigd agentschappen en de diensten met afzonderlijk beheer voor de periode 2019-2022 aan de hand van een aselechte steekproef van facturen die in de boekhouding ingeschreven zijn op economische rekeningen 613361 (Consultancyopdrachten inzake ICT), 613391 (Overige consultancyopdrachten) en 613441 (Consultancyopdrachten inzake HRM). Voor de periode 2019-2021 kan hiervoor waar nodig gebruik gemaakt worden van de resultaten van de uitfiltering van de oude economische rekeningen 613390 (Andere dienstverlening en onkosten vergoedingen derden) en 613360 (Dienstverlening ICT)."

De bespreking van het rapport van het Rekenhof gebeurde met:

- Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management;
- Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;
- Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed;
- Lieven Tydgat, eerste-auditeur-revisor bij het Rekenhof;
- Kris Neven, eerste-auditeur-revisor bij het Rekenhof.

De toelichting van het Rekenhof gebeurde aan de hand van een [presentatie](#) die als bijlage is opgenomen op de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be.

Over het zelfde thema werden ook twee voorstellen van resolutie ingediend. Het verslag van de behandeling van beide voorstellen van resolutie is terug te vinden in het verslag over het voorstel van resolutie van Thijs Verbeurgt, Philippe Muyters, Orry Van de Wauwer, Willem-Frederik Schiltz en Björn Rzoska over het opstellen van een consultancyregister (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 2110/2). Het tweede voorstel van resolutie is het voorstel van resolutie van Thijs Verbeurgt, Hannes Anaf en Hannelore Goeman over het instellen van een consultancyregister (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1720/1), dat later werd ingetrokken.

I. Toelichting door het Rekenhof

1. Toelichting door Lieven Tydgat, eerste-auditeur-revisor bij het Rekenhof

1.1. Opzet van het onderzoek

Lieven Tydgat herinnert er bij het begin van zijn toelichting aan dat het Rekenhof-rapport er kwam op vraag van het Vlaams Parlement, dat duidelijkheid wilde over de consultancyuitgaven omdat de minister van Welzijn, de minister-president en de minister van Begroting daarover uiteenlopende verklaringen hadden gegeven. Met het voorliggend verslag wil het Rekenhof de verwarring uitklaren.

Eerst gaat de auditeur kort in op de opzet van het onderzoek. Daarna behandelt hij de reconciliatie van de uitgaven. Tot slot gaat zijn collega Kris Neven in op de gunning van de consultancyopdrachten.

Hoe werd het onderzoek aangepakt? De vragen uit de motie zijn opnieuw geformuleerd in drie onderzoeksvragen, die hij toont op dia 3. Hoe verhouden de verklaringen van de ministers over consultancyuitgaven zich tot elkaar en wat is het aandeel daarin van de grote dienstverleners? Wat is het bedrag van consultancyuitgaven volgens de boekhouding? Is de regelgeving overheidsopdrachten bij gunning correct nageleefd?

De eerste vragen zijn boekhoudkundig en worden uitgewerkt in het eerste deel van het rapport.

De laatste vraag toetst de naleving van de regelgeving en komt aan bod in het tweede deel van het rapport.

Het Rekenhof baseerde zich op de cijfers zoals meegedeeld door de ministers. Het heeft onderzocht waarop hun cijfers gebaseerd zijn, en heeft die gevalideerd op basis van de boekhouding.

De gerapporteerde consultancyuitgaven hebben alleen betrekking op de rechtspersoon Vlaamse Gemeenschap, met andere woorden op de departementen, intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid en diensten met afzonderlijk beheer. De consultancyuitgaven van de Vlaamse rechtspersonen blijven buiten de oefening.

Tijdens die validatieoefening bleek dat het rekeningstelsel van de Vlaamse Gemeenschap tijdens deze legislatuur is uitgebreid. Tot medio 2021 werden de consultancyuitgaven geboekt op twee (algemene) economische rekeningen, waarop naast consultancy ook andere uitgaven werden geregistreerd. Pas vanaf medio 2021 heeft de Vlaamse Gemeenschap drie nieuwe specifieke boekhoudrekeningen in gebruik genomen, voor consultancy over ICT, voor consultancy over hrm, en voor overige consultancyopdrachten. In de volgende dia's (4 tot en met 6) legt de auditeur uit welke impact het gebruik van deze boekhoudrekeningen heeft gehad op het antwoord van de ministers.

Het Rekenhof heeft geen eigen berekening gemaakt van de consultancyuitgaven van de voorbije legislatuur. Dat zou vereisen dat het zelf een eigen definitie geeft van consultancy, en alle opdrachten uit het verleden screent op basis van die definitie, wat alleen tot nog meer discussie zou hebben geleid en heel veel controlelast voor de administratie zou hebben betekend.

De naleving van de regelgeving overheidsopdrachten is op basis van steekproeven onderzocht. Het hof heeft gebruikgemaakt van een ruime steekproef over de plaatsingsprocedures en de naleving van de principes. Die ruime steekproef is aangevuld met een beperkte steekproef voor de controle van de gunning, waarbij de dossiers van de administratie in detail zijn nagekeken.

1.2. Reconciliatie van de consultancyuitgaven

De volgende tabel (dia 5) die hij projecteert, vat de antwoorden van de ministers samen in drie kolommen. Met ziet de totaalbedragen die de verschillende ministers hebben gerapporteerd: 1,5 miljard euro door de minister van Welzijn, bijna 640 miljoen euro door de minister-president en 42 miljoen euro voor 2022 door de minister van Begroting.

De tabel legt ook het verband met de boekhouding. Zij toont de bedragen per jaar en geeft aan welk deel ervan afkomstig is van de oude en van de nieuwe economische grootboekrekeningen. De drie ministers rapporteren hetzelfde bedrag voor de nieuwe specifieke consultancyrekeningen. De verschillen zijn te wijten aan de interpretatie van de oude algemene rekeningen.

Wat besluit het Rekenhof daaruit? De drie ministers hebben hun antwoord gebaseerd op de boekhouding. Zij hebben die boekhoudgegevens wel verschillend geïnterpreteerd. Dit verklaart ook de verschillende antwoorden.

De minister van Begroting rapporteerde het jaartotaal 2022 van de specifieke uitgaven consultancy, het eerste volledige jaar dat die nieuwe rekeningen werden gebruikt. Dat

bedrag is onvolledig, want het is een jaarcijfer, dat geen overzicht geeft van de legislatuur.

De minister van Welzijn rapporteert vrijwel alle uitgaven op zowel de oude, als de nieuwe rekeningen waarop consultancy kon worden gerapporteerd. Omdat de uitgaven die geen consultancy betreffen niet inhoudelijk werden uitgezuiverd, zorgt dat voor een overschatting.

De minister-president heeft de administratie gevraagd om die uitzuivering wel te maken, maar die vraag is heel divers ingevuld door de betrokken entiteiten. Sommige entiteiten hebben heel consciëntieus elke factuur herbekeken om na te gaan of het consultancyuitgaven betrof, terwijl andere entiteiten veel grover geselecteerd hebben. Sommige entiteiten beperken consultancy tot de uitgaven voor de 'Big Four'-kantoren, terwijl andere entiteiten alle uitgaven op de oude economische rekeningen meenemen. Daardoor is ook het antwoord van de minister-president vertekend.

Daarom formuleert het Rekenhof de aanbeveling om bij parlementaire vragen in de instructies explicieter aan te geven welke gegevens de entiteiten moeten verstrekken, op welke wijze zij die gegevens moeten verzamelen, welke assumpties zij daarbij moeten gebruiken, en hoe zij dat alles moeten documenteren. Die gedetailleerde instructies zijn nodig om de kwaliteit van het antwoord op de parlementaire vraag te garanderen. De ministers en de administratie gaan akkoord met de aanbeveling.

Intussen heeft de administratie een discussienota over consultancy opgesteld. De Vlaamse Adviescommissie voor Boekhoudkundige Normen heeft die nota intussen al een eerste keer besproken. De nota definieert het begrip consultancy als "de praktijk van het geven van deskundig advies of het verlenen van expertise binnen een bepaald vakgebied door een onafhankelijke partij". Hij voorziet ook in drie sleutelcriteria om het begrip te toetsen, namelijk: consultancy is een adviserende of begeleidende rol; de duurtijd van de opdracht is beperkt in de tijd; de consultant is onafhankelijk en objectief ten opzichte van zijn opdrachtgever. Met die nieuwe definitie en die duidelijke criteria wordt het voortaan gemakkelijker om een consultancyopdracht te herkennen en correct te verwerken in de boekhouding.

In de bijlagen bij het rapport vindt men ook een analyse van de boekhoudgegevens in de oude en nieuwe rekeningen voor consultancy. Daarmee wil het Rekenhof de parlementairen meer inzicht geven in de belangrijkste leveranciers en de aard van hun dienstverlening, en van de belangrijkste gebruikers ervan. Hieruit blijkt dat een groot deel van de uitgaven betrekking heeft op de outsourcingcontracten voor ICT, die eigenlijk niet als consultancy kunnen worden beschouwd.

1.3. Uitgaven Big Fourkantoren

Een bijkomende vraag ging over de uitgaven voor de Big Fourkantoren. Hierover heeft Thijs Verbeurgt op 27 maart 2023 ook al een schriftelijke vraag gesteld. In zijn rapport bevestigt het Rekenhof het eerdere antwoord op die vraag (*Schriftelijke vragen* VI.Parl. 2022-23, nr. 216, aan minister-president Jan Jambon). De consultancyuitgaven voor de Big Fourkantoren bedroegen 31 miljoen euro. Daarin zit wel een klein deel uitgaven dat bestemd was voor revisoropdrachten en niet voor consultancy (ongeveer 3 miljoen euro).

Het totaalbedrag in de boekhouding voor leveranciers behorend tot de Big Four was 43 miljoen euro. Het verschil betreft uitsluitend niet-consultancyopdrachten. Het grootste deel ervan heeft betrekking op de audittaken uitbesteed door Audit Vlaanderen (bijna 10 miljoen euro).

2. Toelichting door Kris Neven, eerste-auditeur-revisor bij het Rekenhof

2.1. Gunning van de overheidsopdrachten

Kris Neven legt uit dat het Rekenhof vertrokken is van de facturenlijst die de ministers in hun antwoorden gebruikten, en geen eigen selectie heeft gemaakt. Zoals gevraagd in de motie heeft het hof een aselechte steekproef genomen. In eerste instantie was dat een ruime steekproef van tweehonderd facturen, afkomstig van grote en kleine leveranciers. Daarmee heeft men een overzicht willen geven van de gebruikte plaatsingsprocedures. Het was een verkennend onderzoek, dat geen oordeel uitspreekt over de rechtmatigheid, maar wel transparantie en mededinging in beeld brengt.

Vervolgens werd daarbinnen een tweede, nauwere aselechte steekproef genomen van 25 overheidsopdrachten, waaruit de facturen voor werken en leveringen zijn weg geselecteerd omdat die geen consultancyopdrachten kunnen zijn. Binnen die kleinere steekproef is de rechtmatigheid van de plaatsingsprocedures onderzocht, maar niet het intern aankoopbeleid of de interne controleprocedures, noch het beleid op het vlak van de keuze tussen zelf doen dan wel uitbesteden.

2.2. Vaststelling verkennend onderzoek

Eerste belangrijke vaststelling is de gebrekkige documentatie van overheidsopdrachten. De verzameling van alle informatie voor de steekproef heeft daardoor twee tot drie maanden tijd gekost. Een poging om zelf informatie te halen uit de systemen van de Vlaamse overheid leerde snel dat het Rekenhof niet overal toegang toe had dan wel dat de informatiesystemen onvolledig waren. Daarop werd de informatie opgevraagd bij de administraties, maar ook die eerste bevraging leverde vaak onvolledige documentatie op.

Het Rekenhof stelt een gebrek aan transparantie vast en concludeert verder dat niet volledig wordt voldaan aan de archiveringsplicht, wat bovendien de interne beheersing en externe controle bemoeilijken.

In haar reactie gaf de Vlaamse overheid aan dat ze de mogelijkheid onderzoekt van de koppeling tussen het Digitaal Archief Vlaanderen met het nieuwe e-procurementplatform, die een betere integratie tot gevolg zou moeten hebben.

De figuur op dia 11 geeft een volledig overzicht van de plaatsingsprocedures uit de steekproef. De groene balk links geeft die met voorafgaande bekendmaking weer. Elke geïnteresseerde leverancier kan erop inschrijven. De blauwe balk staat voor de procedures zonder voorafgaande bekendmaking, vooral de onderhandelingsprocedures en kleine opdrachten van beperkte waarde (tot 30.000 euro). De paarse balk staat voor de facturen waarvoor de wet op de overheidsopdrachten niet werd toegepast. Dat laatste was soms terecht (bijvoorbeeld bij subsidies), maar in andere gevallen (5 procent) bleek niet duidelijk uit het dossier op welke gronden.

De meerderheid van de gevallen betrof plaatsingsprocedures met voorafgaande bekendmaking, waarin dus zeker de mededinging kon worden toegepast. Het Rekenhof bekeek de algemene zaken zoals de aankondiging van de opdracht in het Europees of Belgisch publicatieblad. Dat was over het algemeen in orde. Wel stelde het Rekenhof dikwijls vast dat het uiteindelijke resultaat van de gunning niet werd gepubliceerd, hoewel dat een recente verplichting is.

Bij plaatsingsprocedures zonder voorafgaande bekendmaking stelt het Rekenhof vast dat voor de onderhandelingsprocedures doorgaans wel degelijk meerdere ondernemers werden geraadpleegd, maar voor opdrachten van beperkte waarde was

in een derde van de gevallen de mededinging niet aantoonbaar op basis van de bezorgde informatie.

Het Rekenhof concludeert in het algemeen dat voor de grotere opdrachten de basisprincipes van de wetgeving over overheidsopdrachten doorgaans correct hebben gespeeld, maar dat voor de kleinere de documentatie heel wat beperkter is en niet altijd kan worden aangetoond dat die essentiële principes correct toegepast werden.

2.3. Plaatsingsprocedure – rechtmatigheid

Daarop gaat de auditeur in op de resultaten van het meer diepgaande onderzoek. Wat de keuze van de plaatsingsprocedure betreft, heeft het Rekenhof helaas moeten vaststellen dat de strikt gereguleerde toepassingsvoorwaarden voor het gebruik van de onderhandelingsprocedure niet altijd zijn nageleefd. De motivering blijkt niet altijd voldoende concreet uitgeschreven in de dossiers van de administratie.

Bij de selectie van kandidaten en inschrijvers moet uiteraard worden nagegaan of ze betrouwbaar en geschikt zijn. Ook daarvoor ziet het hof vooral bij de onderhandelingsprocedure een tekort aan documentatie, waardoor het niet met zekerheid kan zeggen of de aanbestedende overheid de uitsluitingsgronden voldoende gecontroleerd heeft. Ook de wettelijke voorwaarden voor het gebruik van de selectiecriteria zijn niet altijd optimaal nageleefd.

Bij de toepassing van de gunningscriteria stelde het Rekenhof vooral vast dat een specifiek criterium voor de kwaliteit van het team niet altijd optimaal is omkaderd. Nochtans is het zeker bij consultancyopdrachten van belang dat het in de offerte voorgestelde team van degelijke kwaliteit is. De wetgeving vraagt ook dat de aanbestedende overheid passende maatregelen neemt voor de vervanging van personeel door iemand met dezelfde kwalificaties, maar dat is in slechts negen van de twintig gevallen gebeurd. Die tekortkoming komt eens te meer vooral voor bij onderhandelingsprocedures. Het Rekenhof waarschuwt voor het risico dat de inschrijver tijdens uitvoering minder ervaren personeel inzet.

Een ander belangrijk aandachtspunt is dat soms opdrachten worden herhaald, ofwel door verlenging, ofwel met gelijkaardige opdrachten. Het hof stelt vast dat in 20 procent van de gevallen dezelfde dienstverlener optreedt. Dat verhoogt het risico op afhankelijkheid met ook een mogelijke impact op de prijszetting. Bovendien kan het leiden tot verlies aan expertise bij de overheid. Het is dan ook van belang dat de gunningscriteria van de nieuwe procedure dergelijke situaties niet versterken door bijvoorbeeld ervaring te vragen in dienstverlening aan de overheid.

Verder stelde het Rekenhof, opnieuw vooral bij de onderhandelingsprocedures, vast dat de interne controle op de rechtmatigheid van de offertes en het prijzenonderzoek beperkt is gedocumenteerd, waardoor het hof niet altijd kon onderzoeken of dat correct is uitgevoerd. Ook de regels over kennisgeving en informatieverplichting zijn formeel niet altijd correct toegepast. Meestal gebeurden er wel aankondigingen via informele kanalen maar zelden via de officiële documenten die daarvoor van toepassing zijn. Bovendien vraagt de EU dergelijke gestandaardiseerde formulieren voor data-analyse achteraf. Die wordt gehypothekeerd door het ontbreken van die informatie.

2.4. Conclusies en aanbevelingen over gunningen

De spreker besluit. Het mededingingsprincipe is grotendeels nageleefd, zeker bij grotere opdrachten. De mededinging is niet of beperkter aangetoond bij opdrachten van beperkte waarde. Gebrekkige documentatie bemoeilijkt transparantie en controle. De detailcontroles bevestigen onvolkomenheden bij vooral de procedures

zonder bekendmaking. Het eindoordeel van het Rekenhof slaat dan ook vooral op die onzorgvuldigheden.

Daarop overloopt hij de aanbevelingen. Relevant voor alle overheidsopdrachten zijn die over de toepassing van de wetgeving, de voorwaarden en motivatie voor het gebruik van onderhandelingen, de vaststelling en toetsing van selectie- en gunningscriteria, het gedocumenteerd onderzoek van offertes, de motiverings- en kennisgevingsverplichting, en de aankondiging van het resultaat van gegunde opdrachten.

Specifiek voor consultancy formuleerde het hof aanbevelingen over de risicobeheersing op het vlak van de kwaliteit van ingeschakeld personeel, de omgang met eventuele belangenconflicten en het voorkomen van het voordeel van de zittende dienstverlener.

II. Reactie van de Vlaamse Regering

1. Repliek van minister-president Jan Jambon

Minister-president *Jan Jambon* dankt het Rekenhof voor zijn grondige analyse met betrekking tot de consultancyopdrachten in opdracht van de Vlaamse overheid.

De analyse door het Rekenhof plaatst enerzijds de cijfers wat de uitgaven voor consultancy betreft in hun juiste context. Anderzijds geeft zij nuttige aanbevelingen om de procedures voor overheidsopdrachten bij de Vlaamse overheid verder aan te scherpen, waarmee de Vlaamse regering al aan de slag gegaan is.

Het verslag aan het Vlaams Parlement schetst een duidelijk beeld van de reconciliatie van de Vlaamse uitgaven voor consultancyopdrachten. De minister-president onderstreept dat de Vlaamse overheid alvast altijd transparant gecommuniceerd heeft, wat ook wordt bevestigd.

Het rapport meldt zeer duidelijk dat de Vlaamse Regering er goed aan heeft gedaan om vanaf mei 2021 met drie nieuwe specifieke economische rekeningen te werken om consultancyopdrachten vast te leggen en te vereffenen. Het doel van de Vlaamse Regering en meer specifiek de minister van Begroting en Financiën was net om meer transparantie en duidelijkheid te bieden rond die opdrachten en om de uitgaven op dat vlak precies te kunnen monitoren. Het debat daarover was met andere woorden al gevoerd in 2021, waarna de Vlaamse Regering maatregelen ter bevordering van de leesbaarheid en transparantie heeft genomen.

De minister-president heeft al uitvoering gegeven aan de aanbeveling van het Rekenhof om in de instructies bij het beantwoorden van parlementaire vragen explicieter aan te geven welke gegevens de entiteiten moeten verstrekken, op welke wijze zij die gegevens moeten verzamelen, welke assumpties zij daarbij moeten gebruiken, en hoe zij alles moeten documenteren. Die gedetailleerde instructies zijn nodig voor een uniforme, eenduidige rapportering aan het Vlaams Parlement. Hij heeft het Voorzitterscollege daartoe de nodige instructies gegeven.

Wat concreet de consultancyuitgaven betreft, zal de Vlaamse Regering vragen om de discussienota 'Definitie van Consultancy' van het Departement Financiën en Begroting, besproken in de Vlaamse Adviescommissie Boekhoudkundige Normen van 21 november 2023, daar verder te bespreken, zodat een meer gedetailleerde definitie kan worden goedgekeurd. Dat zal dan zoals in het ontwerpverslag weergegeven, in de toekomst meer houvast en zekerheid geven aan de administratie voor het registreren van consultancyuitgaven.

Vervolgens staat de minister-president stil bij een discussie die al vele malen aan bod is gekomen, ook vorige maand nog bij de bespreking van het rapport over de personeelsbesparingen. Consultancyopdrachten zijn een onmisbaar instrument in de dagelijkse werking van de Vlaamse overheid. De visie van de regering is dat zij een kleine en efficiënte overheid wil. Men werkt met interne medewerkers voor de uitvoering van het beleid en de dienstverlening, en vult die als dat nodig is aan met gespecialiseerde externe kennis en expertise, onder meer bij het onderzoeken en de evaluatie van beleid of voor gespecialiseerde ondersteunende taken, die men op afroep moet kunnen inschakelen waar en wanneer nodig. Als voorbeelden vermeldt hij crisissen en tijdelijk projecten.

Hij heeft ondertussen al voldoende aangehaald dat, wat betreft de inzet van derden, de Vlaamse Regering vaststelt dat de complexiteit in de samenleving verder is toegenomen. Daardoor hebben overheidsentiteiten niet altijd alle expertise in huis om ad-hocproblemen zelf op te vangen. De Vlaamse Regering is ervan overtuigd dat de efficiëntste oplossing er op dat moment niet altijd in bestaat om al die snel veranderende expertise zelf intern te ontwikkelen of aan te werven.

Het lijnmanagement wordt in elk geval aangemoedigd om telkens een afweging te maken vanuit efficiëntieoogpunt en daarbij ook andere methodieken te hanteren dan louter bijkomende aanwervingen, zoals een beroep doen op analoge specialistische expertise uit andere Vlaamse overheidsentiteiten (waarbij hij verwijst naar de werking van de dienstencentra en Vlaanderen Connect) of uit de private sector (externe consultancy), het liefst aangevuld door vaste ambtenaren, zodat expertise kan opgebouwd en verworven worden, en zodat men een blijvende beschikbaarheid heeft voor de nodige opvolging van die ingewonnen expertise.

Het kan echter niet de bedoeling zijn om recurrente overheidstaken die dat nog in lengte van dagen zullen blijven, te laten invullen door externen, wat dus ongetwijfeld duurder is, onderstreept de minister-president. Hij erkent dat daar wel tegen gezondigd is.

Wat de opmerkingen betreft op het vlak van gunning van overheidsopdrachten, heeft hij als bevoegd minister voor de gewestelijke aspecten over overheidsopdrachten intussen al extra maatregelen genomen.

Zoals men weet, vervult Het Facilitair Bedrijf de rol van kenniscentrum overheidsopdrachten ter ondersteuning van alle entiteiten van de Vlaamse overheid met het oog op de professionalisering van de overheidsopdrachtenpraktijk. Het staat in voor de juridische advisering bij overheidsopdrachten en biedt op zijn website een ruime waaier aan ondersteunende instrumenten zoals draaiboeken, modeldocumenten, uitleg over de regelgeving en een kennisdatabank.

Het Facilitair Bedrijf organiseert ook op periodieke basis opleidingen, informatie- en kennisnetwerksessies. Ten slotte treedt HFB ook op als enige aankoopcentrale binnen de Vlaamse administratie voor gangbare en gebruikelijke ondersteunende goederen en diensten. Door gebruik te maken van deze centrale raamovereenkomsten kunnen de entiteiten van de Vlaamse overheid leveringen en diensten laten uitvoeren zonder zelf een overheidsopdracht te hoeven plaatsen. Dat zijn allemaal zaken die ze al deden en naar zijn mening ook op een professionele manier.

Specifiek naar aanleiding van de conclusies van het Rekenhof heeft HFB op vraag van de minister-president de volgende extra acties ondernomen. Als eerste vermeldt hij de uitbreiding van het opleidingsaanbod. Recent was het opleidingsaanbod al uitgebreid met een e-learning 'Introductie tot de overheidsopdrachten', die begin april beschikbaar zal worden gesteld. Naar aanleiding van het verslag van het Rekenhof zal ook een netwerksessie worden georganiseerd om de aanbevelingen door

het Rekenhof te communiceren en toe te lichten aan de entiteiten van de Vlaamse overheid.

De tweede actie zet in op de sensibilisering van het management. Er wordt een initiatief genomen voor meer bewustmaking bij het hoger management en middelmanagement over de goede toepassing van de regelgeving over overheidsopdrachten.

Daarnaast is er de documentering. Er zal een verdere analyse gebeuren om de mogelijkheden tot koppeling van het Digitaal Archief Vlaanderen met het nieuwe e-procurementplatform te onderzoeken om het opmaken en bijhouden van het administratief dossier te ondersteunen en vooral te vereenvoudigen. Het nieuwe e-procurementplatform werkt immers dossiergebaseerd en biedt meer mogelijkheden tot integratie.

Sinds februari 2024 is de basisopleiding digitaal te volgen via Vlimpers, de vervolgmodes zullen in kleine groepen klassikaal plaatsvinden. Daarbij wordt door middel van oefeningen onder andere aandacht besteed aan documenteren en motiveren.

Bij alle bestaande instrumenten en de website wordt al aandacht besteed aan documenteren en motiveren, ook bij de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking en de overheidsopdracht van beperkte waarde.

Voor overheidsopdrachten van beperkte waarde is er de bestaande maatopleiding op aanvraag. Het stappenplan op de website werd in maart geactualiseerd met toevoeging van een modeldocument.

Naast de ondersteunende rol van HFB zijn natuurlijk de verschillende entiteiten zelf verantwoordelijk voor de correcte toepassing van de regelgeving over overheidsopdrachten.

2. Repliek van minister Matthias Diependaele

Minister *Matthias Diependaele* bevestigt dat de regering gewerkt heeft aan een definitie van consultancy, die op 21 november 2023 aan de VABN is voorgelegd.

Die heeft beslist dat de voorgestelde definitie een goed startpunt vormt. Vervolgens was het wachten op het rapport van het Rekenhof, dat nu voorligt.

De volgende stap is een consultatie van het Strategisch Overleg Financiën, waarin alle betrokken beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid zijn vertegenwoordigd en waar besproken zal worden of de definitie voldoet voor de diverse inhoud.

Het eerste onderdeel van de voorliggende definitie is dat het gaat om advies. Verder vermeldt hij de beperkte duurtijd en de eenmaligheid van de opdracht, naast de onafhankelijkheid en objectiviteit van de instantie. Die definitie wordt dus de komende maanden gepreciseerd.

De minister spreekt het Rekenhof ook tegen als het stelt dat zijn cijfers onvolledig zouden zijn. Ze waren wel degelijk volledig voor zover ze op dat moment beschikbaar waren in de boekhouding. In mei 2021 is die norm veranderd, herinnert hij.

Wat de openbare aanbestedingsprocedure betreft, is hij het helemaal eens met de aanbevelingen van het Rekenhof. Volgens de minister trekt niemand die in twijfel. Er komen inderdaad opleidingen om ervoor te zorgen dat de procedures correct gevolgd worden.

Hij is er alvast van overtuigd dat de uitzonderingsprocedure die onderhandelingen toelaat, die wel telkens gemotiveerd moet worden, in de meerderheid van de gevallen een betere koop oplevert, ook al heeft hij daar geen objectieve data over, maar die oefening moet misschien eens gemaakt worden. Hij erkent wel meteen dat dat geen excuus is om de uitzondering niet te motiveren of de vrije markt niet te laten spelen.

3. Repliek van minister Hilde Crevits

Minister *Hilde Crevits* treedt de dankwoorden aan het adres van het Rekenhof bij, evenals het antwoord van de minister-president en de aanvulling door minister Matthias Diependaele.

III. Bespreking

1. Tussenkoms van Philippe Muyters

Het rapport van het Rekenhof voldoet aan de verwachtingen van de fractie van *Philippe Muyters*. Duidelijkheid over de cijfers had de Vlaamse Regering al gegeven, de verschillende benaderingswijzen werden verder verduidelijkt door het Rekenhof, met name over de verschillende werkwijzen in de uitzuivering van de uitgaven door de verschillende departementen op vraag van de minister-president. Het lid treedt bij dat het nodig is om betere instructies te geven. De discussienota van het departement Financiën en Begroting over de definitie van consultancy is alvast een goede stap vooruit.

Verder is hij tevreden met de conclusie van het Rekenhof over de gunningsprocedures. Bij de grote opdrachten zijn de basisprincipes goed toegepast, al kan bij kleinere niet altijd worden aangetoond dat dat correct gebeurde, wat uiteraard nog niet betekent dat het omgekeerde het geval was.

Vervolgens informeert hij hoe de 25 dossiers werden geselecteerd. Is dat 'random' gebeurd in elk van de gekleurde balken/opdrachtcategorieën?

De ruimte voor verbetering in de uitleg van het Rekenhof daarover begrijpt iedereen volgens hem. De minister-president maakte ondertussen duidelijk welke vraag hij aan HFB heeft gesteld, en welke acties er zijn op dat punt.

Tot slot roept hij de vraag op of de regelgeving voor gunningen van openbare aanbestedingen niet vereenvoudigd kan worden, opdat de toepassing ervan vanzelfsprekender kan worden en met meer kennis van zaken plaatsvinden.

2. Tussenkoms van Thijs Verbeurgt

Ook *Thijs Verbeurgt* is zeer tevreden met het rapport. Heel wat opmerkingen van zijn fractie worden ook door het Rekenhof gemaakt.

Beweren dat de overheid zonder consultancy kan, zou de waarheid oneer aandoen, want in specifieke gevallen is zij wel degelijk nodig.

Wanneer men dat wel doet, zijn echter twee elementen cruciaal:

- men moet ervoor zorgen dat de regels worden nageleefd (waarbij hij aanbesteding en geheimhouding als voorbeelden geeft) en dat belangenconflicten worden vermeden. Men moet de externe expertise inzetten voor de versterking van de overheid in de plaats van haar te verzwakken. Dat bereikt men door de juiste expertise binnen te halen (terwijl het Rekenhof in zijn rapport vaststelt

- dat die kwaliteit slecht in negen op de twintig onderzochte dossiers kon worden gewaarborgd);
- men moet zorgen dat het leidt tot kennisopbouw binnen de administratie zelf. In dat verband is hij tevreden met de erkenning door de minister-president dat structurele overheidstaken zijn uitbesteed aan externen en dat het nodig is om dat te keren.

Cijfers zijn belangrijk om te kunnen inschatten hoe groot de impact van consultancy is en of zij dat geld waard is. Dat kan niet zonder transparantie over de kosten en het lid is dan ook blij dat minister Hilde Crevits dat debat op gang heeft getrokken.

Even belangrijk is de definitie voor consultancy, waarvan minister Matthias Diependaele in juni 2023 nog oordeelde dat zij al voldoende helder is, terwijl sinds november van dat jaar een proces aan de gang blijkt te zijn om haar te corrigeren. Wat is het verschil met de eerdere definitie en waarom werd toen niet aangegeven dat er een probleem was?

Verder blijkt de rapportering bemoeilijkt te worden door de economische codes die gebruikt zijn vóór 1 mei 2021. Het was achteraf bekeken wellicht geen juiste beslissing in het licht van de transparantie om destijds codes samen te voegen. Hoe bekijkt de regering dat, met name minister Hilde Crevits, die ook deel uitmaakte van de regering-Bourgeois?

Het lid erkent dat de steekproef geen grote problemen laat zien bij de aanbesteding van grote projecten, maar het Rekenhof stelt wel fouten vast bij de kleinere op het vlak van transparante rapportering. De opgevraagde informatie of dossierstukken zijn niet altijd terug te vinden. Hoe ziet de timing van de digitalisering, die voor verbetering op dat vlak moet zorgen, eruit?

Volgens het Rekenhof gebeurde bij de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking, niet altijd de aankondiging van de gegunde opdracht. Het lid wil weten, in het bijzonder in het licht van mogelijke problemen met Europa, of daarover ooit opmerkingen zijn geweest en of dat ooit is signaleerd?

Op welke manier wil de regering, afgezien van de aangekondigde vorming, voortaan controleren dat men bij projecten onder 30.000 euro wel degelijk kan aantonen dat de minimale mededinging werd georganiseerd? Vertrouwen is goed, controle is beter, besluit hij met een boutade. Het is het lid opgevallen dat de regering, anders dan in vele andere dossiers, bij de consultants van vertrouwen vertrekt.

Verder wijst het Rekenhof op het risico dat de overheid afhankelijk wordt van de opdrachtnemer. Hoe ziet de minister-president erop toe dat geen expertiseverlies plaatsvindt? Hoe wordt dat in de structuren ingebouwd? Kunnen rapportering en transparantie helpen op dat vlak? Komen er alarmsignalen als dezelfde opdracht telkens opnieuw wordt uitbesteed aan hetzelfde bedrijf?

Tot slot stelt het Rekenhof vast dat zich geen belangenconflicten voordeden maar dat er evenmin maatregelen werden genomen om ze te voorkomen. Het ontbreken van garanties noemt het hof ethisch risicovol. Hoe rijmt minister Matthias Diependaele dat met zijn vertrouwen in het systeem, zoals hij dat in zijn antwoord op een vraag van het lid noemde?

Het lid besluit met een pleidooi voor transparantie en kijkt uit naar het debat daarover en de voorstellen van zijn collega's.

3. Tussenkost van Björn Rzoska

Björn Rzoska maakt gewag van een mooie samenwerking tussen regering, parlement en het Rekenhof. De Vlaams Regering zorgde – al dan niet gewild – voor een onvolledig, overschat en vertekend beeld van de cijfers, het parlement discussieerde daarover en besloot – terecht, zo blijkt – om het aan het Rekenhof te vragen. Dergelijke debatten over de omgang met overheidsmiddelen voor consultancy woeden overigens ook in andere landen, waarbij hij attendeert op een interessant artikel in *De Groene Amsterdammer* over lokale overheden in Nederland, in de week voorafgaand aan deze bespreking, waarin wordt aangegeven dat de lokale besturen – naast het rijk – veel beroep doen op consultancy.

Duidelijkheid over de cijfers is alvast bereikt, maar het interessante zit vooral in het tweede deel van het rapport: hoe gaan we nu verder aan de slag? Dat de overheid voor een aantal dossiers niet meer in staat bleek om stukken van het dossier aan te leveren, is zorgwekkend, zeker omdat ze binnen de scope van tien jaar voor verplichte archivering bleven. Op termijn leidt dat tot een probleem van transparantie en controle, waarschuwt het lid. Hoe zorgt de minister-president ervoor dat die niet in het gedrang komen?

Belangrijk is ook eensgezindheid over de definitie van consultancy. De procedure is geschetst door de minister-president, maar wat is haar timing? Wanneer wordt de definitie geïmplementeerd? Komt het voorstel van definitie eerst nog naar de commissie, vraagt hij aan minister Matthias Diependaele.

Het Rekenhof sprak van een verkennend onderzoek. Wordt het herhaald? Kwamen er aspecten naar boven die men van dichtbij wil bekijken?

Tot slot spreekt hij de hoop uit dat wat voorligt, uiteindelijk leidt tot een meer transparant onderbouwde inhuring van consultancy.

4. Tussenkost van Peter Van Rompuy

Volgens *Peter Van Rompuy* heeft de regering met brio het debat aangetrokken. Het is goed dat het Rekenhof het laatste woord kreeg met zijn lijvige rapport. Er zijn duidelijk verbeterpunten en de beste manier om daaraan te werken, is te zorgen voor meer transparantie. Alle fracties lijken daar voorstander van te zijn en hij verwacht dan ook dat het debat voortaan zal kunnen worden gevoerd op grond van consulteerbare cijfers in een consultancyregister, want het algemeen gewaardeerde rapport van het Rekenhof zal niet zonder gevolg blijven.

5. Repliek van Kris Neven, eerste-auditeur-revisor bij het Rekenhof

Kris Neven antwoordt op de vraag van Philippe Muyters tot verduidelijking over de gehanteerde steekproef dat het Rekenhof vertrok van een ruime steekproef van tweehonderd grotere en kleinere leveranciers. Voor de kleinere steekproef is binnen die grotere steekproef geselecteerd, met uitsluiting van de opdrachten voor werken en leveringen, die geen consultancydiensten kunnen zijn. Het hof heeft zich ook beperkt tot de gunningsbeslissingen die onder het toepassingsgebied van de wet inzake overheidsopdrachten van 17 juni 2016 vallen. Gevallen van subsidies of andere opdrachten, waarin gebruikgemaakt werd van een raamovereenkomst van een andere overheidsdienst, zijn buiten beschouwing gelaten.

6. Repliek van Lieven Tydgat, eerste-auditeur-revisor bij het Rekenhof

Lieven Tydgat antwoordt op de vraag van Björn Rzoska, over het feit dat het Rekenhof het heeft over een verkennend onderzoek, dat op dit moment nog geen specifieke vervolgonderzoeken over consultancyuitgaven zijn gepland, maar dat blijft uiteraard altijd mogelijk.

7. Repliek van minister-president Jan Jambon

Minister-president *Jan Jambon* wijst erop dat de wetgeving op de overheidsopdrachten op twee niveaus zit: Europees en hier. Het is altijd goed om te bekijken of zaken niet vereenvoudigd kunnen worden, maar het Rekenhof onderzoekt of aan de bestaande regelgeving is voldaan, en deed dat met brio. Of de regels pragmatisch genoeg zijn, moet door de beleidsmakers bekeken worden. Controleren ze wat gecontroleerd moet worden zonder onnodige inspanningen? Het kan bijvoorbeeld toch niet de bedoeling zijn om de hele aanbestedingsprocedure over te doen omdat een consultant een week extra vraagt om zijn opdracht uit te voeren?

Wat de documentatie van kleine uitgaven betreft, nuanceert hij dat 30.000 euro voor hem niet klein is, maar dat er ook uitgaven van 1500 euro zijn. Hij weet niet of men de belastingbetaler helpt door daar een hoop administratie aan te verbinden. Grote of nieuwe uitgaven moeten natuurlijk wel gedekt zijn.

Het proces van digitalisering zal medio 2025 afgerond zijn.

Bij zijn weten zijn er nooit opmerkingen geweest over de publicatie over een gegunde opdracht. Hij laat het nakijken.

De controle is, afgezien van het werk van Audit Vlaanderen, de verantwoordelijkheid van het lijnmanagement. Dat staat ook in de HFB-directive. HFB reikt hulpmiddelen en opleidingen aan.

Ook op het vlak van expertiseverlies zijn de instructies volgens de minister-president duidelijk. Het gevaar doet zich vooral voor bij de uitbesteding van recurrente taken. Dat is geen goede politiek, herhaalt hij, tenzij in zeer uitzonderlijke omstandigheden. Zoals gezegd is goed beheer om bij taken die uitbesteed worden bij gebrek aan kennis, een ambtenaar toe te voegen om die kennis te tanken.

Hij onderstreept nogmaals dat de discussie over de cijfers zich vooral afspeelde over de periode voor 2021. De definitie kan nog verfijnd worden, wat ook aan de gang is, maar de grote discussie is uitgeklaard sinds de werking met drie rekeningen.

De gewenste transparantie moet voortaan zonder administratieve overlast geboden worden door de koppeling van e-procurement aan het archief.

8. Repliek van minister Matthias Diependaele

Minister *Matthias Diependaele* bevestigt dat voor de consultancyuitgaven vanaf mei 2021 drie boekhoudkundige codes gelden met definities die voor hem op dat moment voldoende waren. Omdat later bleek dat discussie mogelijk bleef, is er een nieuw voorstel van definitie voor consultancy voor advies voorgelegd aan de VABN. Hij waarschuwt dat er wel altijd een zekere inschattingmarge zal blijven bestaan.

Wijzigingen aan boekhoudkundige normen zijn overigens niet ongebruikelijk, want ze gebeuren normaal enkele keren per jaar, in overleg met het Rekenhof. Hij verwacht de volgende aanpassing in de zomer. Daarover wordt altijd gerapporteerd. De aanpassingen komen op de agenda van de regering het jaar nadien.

9. Repliek van minister Hilde Crevits

Minister *Hilde Crevits* vult aan dat het vervelend is om te sterk op te splitsen als een definitie niet helemaal helder is. De kans bestaat dan immers dat verkeerd geboekt wordt. Bij informatica-uitgaven bijvoorbeeld is het moeilijk om dienstverlening en consultancy te onderscheiden. Er zijn ook heel wat bestellingen met een gemengd karakter waarvan de facturen dan werden opgedeeld over verschillende codes. Daarom zijn in de vorige legislatuur ook een aantal codes geschrapt.

10. Tweede tussenkomst van Thijs Verbeurgt

Voor de fractie van *Thijs Verbeurgt* blijft, los van de regelgeving, fundamenteel de beleidsvraag wanneer men consultancy inschakelt en wanneer niet. Heeft men de expertise zelf in huis of moet men haar extern zoeken? Die laatste keuze moet duidelijk gemotiveerd zijn. Wat de verlenging van een opdracht betreft, is een verlenging met een week iets heel anders dan jaar na jaar.

Belangrijk is alvast dat de minister-president aangeeft dat bij externe expertise een ambtenaar de opdracht moet opvolgen, zodat op termijn de administratie de taak zelf kan volbrengen. In dat verband wijst hij wel op het rapport van het Rekenhof over de personeelsbesparingen die deze Vlaamse Regering doorvoerde. Het personeel om de overheidsopdrachten op te volgen moet er dan ook wel zijn.

11. Tussenkomst van Willem-Frederik Schiltz

Willem-Frederik Schiltz is tevreden dat op die manier meer transparantie kan worden gebracht in de boekhouding van de Vlaamse Regering, ook om het vertrouwen in de politiek aan te sterken in barre tijden.

Wat de overheidsopdrachten betreft, attendeert hij op de vinger die het Rekenhof op de wonde legde. Hij vraagt de regering die bezorgdheid ter harte te nemen om ook bij onderhandelingsprocedures de gunningscriteria zo transparant en correct mogelijk te communiceren.

Steven VANDEPUT,
voorzitter

Thijs VERBEURGT,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

HFB	Het Facilitair Bedrijf
SOFI	Strategisch Overlegforum Financiën
VABN	Vlaamse Adviescommissie Boekhoudkundige Normen
Vlimpers	Vlaams intermodulair personeelssysteem